

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
PHILIP SCIBERRAS**

Seduta tas-27 ta' Ottubru, 2004

Citazzjoni Numru. 1217/1991/1

Rita Vella

Vs

**Raymond, Elizabeth mart Raymond Cutajar u
Margaret xebba ahwa Lanzon u l-istess Raymond
Cutajar bhala kap tal-komunjoni ta' l-akkwisti ma'
martu Elizabeth**

Il-Qorti;

Rat l-Att tac-Citazzjoni pprezentat fl-20 ta' Novembru 1991 li bih l-attrici premessi d-dikjarazzjonijiet necessarji u moghtija l-provvedimenti opportuni;

Premess illi l-attrici kienet kreditrici ta' certu Francesco Chirri illum assenti minn Malta fis-somma ta' tlett elef u erba' mitt lira Maltija oltre mitejn u hamsa u sebghin lira

Kopja Informali ta' Sentenza

Maltija u sebghin centezmu u sitt millezmi spejjez u imghax legali mid-data tac-citazzjoni sal-lum, f' liema kreditu hija kienet giet kanonizzata b' sentenza fil-kawza fl-ismijiet "Rita Vella -vs- Francesco Chirri", Citazz. Numru 894/79 CS tas-26 ta' Jannar 1983;

U premess illi hija kienet ottjeniet l-ispedizzjoni ta' mandat ta' sekwestru f' idejn Joseph Lanzon tal-karozza numru Z - 0359 gja numru 5509 ta' proprjeta tal-fuq imsemmi Francesco Chirri u dan b' mandat ta' Sekwestru esekuttiv kontra l-istess konvenut Francesco Chirri li jgib in-numru 276/83 tat-23 ta' Frar 1983;

U premess illi Joseph Lanzon wara d-debiti notifikasi baqa' ma ddepozitax l-oggetti li kellu f' idejh proprjeta` ta' l-istess Francesco Chirri mil-liema l-attrici setghet tissodisfa l-kreditu taghha;

U premess illi minhabba dan in-nuqqas tieghu kienu nbdeu proceduri fil-Prim' Awla tal-Qorti Civili ghad-disprezz ta' l-Awtorita` gudizzjarja mill-istess Joseph Lanzon, liema proceduri kienu ntemmu minhabba l-mewt ta' l-istess Joseph Lanzon fil-21 ta' Dicembru 1989;

U premess illi sussegwentement f' Lulju 1990 l-attrici kienet interpellat lill-konvenuti sabiex jiddepozitaw il-flus fuq imsemmija il-karozza fir-Registru u zammithom responsabbli ghad-danni kollha li kienet qed ssufri minhabba n-nuqqasijiet taghhom sa dik il-gurnata;

U premess illi wara l-mewt ta' l-istess Joseph Lanzon dan halla bhala werrieta lil uliedu, 'il fuq imsemmija konvenuti Raymond Lanzon, Elizabeth Cutajar u Margaret xebba Lanzon;

U premess illi dan in-nuqqas tal-mejjet Joseph Lanzon u tal-werrieta tieghu li jiddepozitaw l-karozza fuq imsemmija sekwestrata f' idejhom proprjeta` ta' l-istess Francesco Chirri fir-Registru tal-Qorti sabiex l-attrici kienet tista' tesegwixxi s-sentenza minnha ottenuta ghall-hlas tad-drittijiet taghha, dina soffriet danni konsistenti f' telf ta' flus

Kopja Informali ta' Sentenza

u imghax u ta' apprezzament fil-valur ta' l-istess karozza sal-gurnata li din tingieb fis-subbasta;

Talbet ghalhekk l-attrici lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:-

1. Tiddikjara lill-konvenuti responsabbli tad-danni kollha sofferti mill-istess attrici minhabba n-nuqqas taghom u tal-mejjet Joseph Lanzon li ddepozitaw fir-Registru tal-Qorti, il-karozza fuq imsemmija proprjeta` ta' l-istess Francesco Chirri fuq liema l-istess attrici setghet tesegwixxi s-sentenza minnha ottenuta kontra l-imsemmi Francesco Chirri;

2. Tillikwida d-danni hekk lilha kawzati okkorrendo b' opera ta' periti nominandi;

3. Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu d-danni hekk likwidati;

4. Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu l-ispejjez tal-prezenti kawza;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess attrici u l-lista tax-xhieda minnha indikati;

Rat in-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tal-konvenuti pprezentata fil-31 ta' Jannar 1992, li permezz taghha huma eccepew:-

Illi t-talbiet attrici huma nfondati kemm fil-fatt u kemm fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez stante:

1. Illi s-sentenza li kkanonizzat lil Rita Vella bhala kreditrici ta' Francesco Chirri hi datata 26 ta' Jannar 1983 u ghalhekk m' ghandhiex titolu ezequttiv;

2. Illi l-attrici ma pprezentat l-ebda citazzjoni biex tezegwixxi l-imsemmija sentenza kif rikjest mill-Artikolu 258 tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta oltre l-Artikolu 259 (1) ta' l-istess Kapitolu;

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost il-mandat ta' sekwestru li bih giet maqbuda l-karozza numru Z - 0359 gie espedut f' idejn Joseph Lanzon u ma sar l-ebda rikors mill-attrici ghal-legittimazzjoni ta' l-atti;

4. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost il-konvenuti m' humiex responsabbli ghad-danni sofferti mill-attrici peress illi dawn huma rizultat tan-nuqqasjiet da parti ta' l-attrici stess;

5. Illi l-konvenuti accettaw l-eredita` tal-mejjet Joseph Lanzon bil-beneficcju ta' l-inventarju;

6. Salv eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess konvenuti u l-lista tax-xhieda minnhom indikati;

Rat id-digriet tas-26 ta' Marzu 1993 li permezz tieghu giet nominata bhala espert gudizzjarju Dr. Irene Bonello biex tfittex u tirrelata dwar il-fondatezza tad-domandi attrici, wara li tiehu konjizzjoni ta' l-eccezzjonijiet, u taghmel l-osservazzjonijiet kollha li ghandhom x' jaqsmu mal-kaz;

Rat ir-relazzjoni ta' l-espert nominat li tinsab a fol. 28 *et sequitur* tal-process u li giet minnha debitament konfermata fis-seduta tas-26 ta' Gunju 1995;

Rat in-nota ta' l-istess espert gudizzjarju pprezentata fis-6 ta' Novembru 1995;

Rat in-nota ta' l-osservazzjonijiet ipprezentata fis-26 ta' Lulju 2004 mill-konvenuti;

Rat l-atti kollha tal-process;

Ikkonsidrat:

Ghal dik li hi esposizzjoni tal-fatti jirrizulta mill-attijiet ta' din il-kawza s-segwent:

I. L-attrici giet kanonizzata minn dina l-Qorti b' sentenza tas-26 ta' Jannar 1983 kreditrici ta' certu Francesco Chirri fis-somma ta' tlett elef u erba' mitt lira (Lm3400), oltre l-ispejjez tal-kawza;

II. Wara din is-sentenza l-attrici otteniet l-ispedizzjoni ta' mandat ta' Sekwestru (Numru 276/83) kontra l-imsemmi debitur u f' idejn is-sekwestratarju Joseph Lanzon, debitament notifikat fit-28 ta' Frar 1983 (Ara kopja tal-mandat a fol. 184);

III. B' ittra ufficcjali datata 5 ta' Mejju 1983 (ara dokument a fol. 179) l-attrici interpellat lill-precitat sekwestratarju biex jiddepozita l-vettura sekwestrata Numru ta' Registrazzjoni Z - 0359 gja Numru 5509. Mirriferta jirrizulta li dan l-att gie notifikat lil Joseph Lanzon fis-7 ta' Mejju 1983 (fol. 180);

IV. Dan l-att gie konsegwit b' rikors prezentat fit-13 ta' Gunju 1983 ghall-hrug tal-mandat ghas-sejha ghad-depozitu (ara dokument a fol. 177) li pero` dwaru ma giet esebita ebda riferta;

V. Fis-26 ta' Lulju 1990, imbaghad, il-konvenuti, *qua* ulied u eredi ta' l-imsemmi Joseph Lanzon, gew interpellati jghaddu ghall-konsenja tal-vettura b' rizerva ghad-danni fil-konfront taghhom jekk jonqsu li jaghmlu dan. Ara kopja ta' l-ittra ufficcjali a fol. 182. Anke hawn ma jirrizultax li giet esebita riferta ndikanti n-notifika ta' dan l-att;

VI. Nonostante l-hrug ta' l-atti aktar 'il fuq imsemmija l-imsemmi Joseph Lanzon baqa' ma ghaddiex ghad-depozitu tal-vettura u kellhom jittiehdu fil-konfront tieghu proceduri ghad-disprezz (ara kopji ta' l-inkartament ta' din il-procedura minn fol. 70 sa fol. 136);

Mir-ri-epilogu ta' dawn il-fatti huwa evidenti illi l-materja in ezami ma tirrigwardax il-validita` o meno ta' l-esegwibilita` tas-sentenza ottenuta mill-attrici di fronte ghad-debitur taghha Francesco Chirri imma jekk il-konvenuti, *qua* werrieta ta' missierhom Joseph Lanzon, sekwestratarju indikat fil-mandat ezequttiv ta' Sekwestru, arrekax dannu lill-attrici bil-fatt tan-non-ottemperanza da parte tieghu tad-depozitu tal-karozza sekwestrata li kienet fil-pussess tieghu;

Din il-Qorti ghamlet analisi oggettiva tal-provi prodotti u mill-assjem taghom, bhall-perit legali qabilha, hi wkoll tasal ghal konvinciment illi Joseph Lanzon, *qua* sekwestratarju, naqas li jadempixxi ruhu ma' l-obbligu li jikkonsenja, bid-depozitu necessarju, il-vettura precitata u li fuqha l-attrici setghet tissodisfa l-kreditu kanonizzat taghha;

Fil-fehma ta' din il-Qorti l-attrici, *qua* kreditrici, irnexxielha tipprova din l-inadempjenza. Min-naha taghom pero` l-konvenuti naqsu li jiskarikaw il-piz li jipprovaw li dik l-istess inadempjenza kienet dovuta ghal xi haga estranea li taghha l-awtur taghom ma kienx responsabbli. Dan hu dak li wara kollox jinsab dettat fl-Artikoli 1132 u 1133 tal-Kodici Civili. Li jfisser allura illi jekk il-konvenuti ma jaslux ghal din il-prova, kif hekk inhu l-kaz, huma jkunu fi htija u jidhlu responsabbli ghad-danni (Artikolu 1031, Kodici Civili);

Kif gja manifest, fil-kaz in ispecje l-attrici pprovat il-fatt ta' l-inadempjenza ta' Joseph Lanzon u anke dik tal-konvenuti peress li dawn baqghu ma ghamlux id-depozitu. Ghal kuntrarju, il-konvenuti ma pprovawx l-ezistenza ta' kawza estranea li ma halliethomx jiddepozitaw. Invece, huma appiljaw ruhhom ma' difizi u eccezzjonijiet li fil-verita`, kif relatat mill-perit legali, ma jiccentraw xejn u ma jistghux jitqiesu ta' ostakolu legali ghall-attrici biex din tipprosegwixxi ghat-tutela tad-drittijiet taghha konsegwiti bil-hrug tal-mandat ta' sekwestru;

Issa, kif saput, in tema legali, l-att tas-sekwestrant iservi biex jassigura li l-oggett f' idejn terza persuna (sekwestratarju) ma jinghatax lill-persuna oħra (sekwestrat) li kontra tagħha s-sekwestrant jivvanta xi jeddijiet (Artikolu 375, Kapitolu 12);

Dejjem skond il-ligi s-sekwestratarju għandu zmien erbat ijiem jagħmel dikjarazzjoni ta' l-oggett li għandu f' idejh ta' pertinenza tas-sekwestrat, kwante volta ma jkunx għamel dik l-istess dikjarazzjoni lill-marixxal eżekutant fil-mument ta' l-eżekuzzjoni. Jekk ma jagħmilx hekk il-ligi stess tikkreja l-prezunzjoni, ex-Artikolu 378 (2) Kapitolu 12, illi s-sekwestratarju għandu fil-pussess tiegħu l-oggett sekwestrat bil-mandat. Presunzjoni din li, kif osservat, hija "*iuris tantum*" u tista' tigi kontraddetta bi provi u prezunzjonijiet kuntrarji (ara **Vol. III p 211; Vol. XI p 560 u Vol. XLII P III p 1198**);

Hija ligi wkoll illi s-sekwestratarju li jsib ruhu f' din il-qagħda hu mogħti l-fakolta li jezimi ruhu minn kull responsabilita` ulterjuri billi jiddepozita l-oggett hekk sekwestrat taħt l-awtorita` tal-Qorti. Fakolta din lilu mogħtija bl-Artikolu 379 (3) tal-Kapitolu 12. S' intendi huwa ferm logiku illi jekk hu jipprevalixxi ruhu minn din il-fakolta hu jkun qed jadempixxi l-obbligazzjoni tiegħu skond il-ligi u b' hekk ma jkunx responsabbli għad-danni. Diversament jekk jonqos minn dan l-impenn, anke wara sejha li tkun saritlu għall-istess fini mis-sekwestrant, huwa jidhol responsabbli għad-danni. Danni dawn li fil-hsieb ta' din il-Qorti għandhom minimament jirri-entegraw lill-kreditur sekwestrant minn kull konsegwenza ekonomika ta' l-event li gab it-telf. Għallanqas it-telf ekwiparat sa l-ammont kanonizzat, komprizi l-ispejjez gudizzjarji. Dan hu l-ammont cert u accertat tad-dannu subit, anke in mankanza ta' stima li l-vettura setgħet tirrealizza f' bejgh bis-subbasta;

Din il-Qorti ma thossx illi għaliex tonqos din l-istima tal-vettura, del resto elevata mill-Pulizija, għandha għalhekk

Kopja Informali ta' Sentenza

tippremja lill-konvenuti billi tichad it-talba ta' l-attrici, kif hekk minnhom pretiz. Ma hemm xejn x' jipprekludi lil din il-Qorti, in mankanza tal-mezz probatorju ta' l-istima jew ta' l-ammont tad-danni, milli tadotta r-regola "*ex aequo et bono*" billi tiffissa hi stess id-danni ghallanqas sal-valur ta' l-ammont provat u stabbilit bis-sentenza tas-26 ta' Jannar 1983. Dan minimament bhala reintegrazzjoni tal-patrimonju ta' l-attrici fil-mizura tad-dannu soffert minnha.

Ghal dawn il-motivi;

Taqta' u tiddeciedi l-kawza billi tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuti u b' hekk takkolji l-ewwel domanda attrici billi tiddikjara lill-konvenuti responsabbli ghad-danni subiti mill-attrici minhabba n-nuqqas taghhom u ta' l-awtur taghhom Joseph Lanzon li jiddepozitaw il-vettura sekwestrata bil-mandat ta' Sekwestru ezequttiv tat-23 ta' Frar 1983 Numru 276/83;

Tilqa' konsegwentement it-tieni domanda billi tillikwida d-danni fl-ammont komplessiv ta' tlett elef sitta mija u hamsa u sebghin lira Maltija u sebghin centezmu (Lm3675.70) korrispondenti ghas-sorta u spejjez gudizzjarji kanonizzati bis-sentenza tas-26 ta' Jannar 1983 (Citazz. Nru. 894/79);

Tilqa' wkoll it-tielet domanda billi tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-attrici s-somma hekk likwidata in linea ta' danni;

L-ispejjez tal-prezenti istanza jitbataw mill-konvenuti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----